

LÍFEYRISSJÓÐUR BANKAMANNA HLUTFALLSDEILD

TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN 2014

2015-03-12

TBG ehf.

Tryggingastærðfræðistofa Bjarna Guðmundssonar ehf.
Grensásvegi 7– 109 Reykjavík

2015-03-12

Eftirfarandi tryggingafræðileg athugun á stöðu Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna í lok árs 2013 er unnin að beiðni stjórnar sjóðsins í samræmi við ákvæði 5. greinar samþykktar sjóðsins. Athugunin er gerð í samræmi við ákvæði I. 129/1997, ákvæði reglugerðar 391/1998 og leiðbeinandi reglur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um framkvæmd tryggingafræðilegra athugana frá árinu 2002. Tryggingafræðileg athugun var síðast gerð miðað við stöðu sjóðsins í lok árs 2013.

Í tryggingafræðilegri athugun felst samanburður á verðmæti eigna sjóðsins og iðgjalda við þær skuldbindingar til greiðslu lífeyris sem leiða af samþykktum sjóðsins. Lög um starfssemi lífeyrissjóða og samþykktir sjóðsins setja vikmörk fyrir þann mun sem heimill er milli eignaliða og skuldbindinga.

Hlutfallsdeild Lífeyrissjóðs bankamanna veitir réttindi í samtryggingu.

Mat á skuldbindingum byggir á upplýsingum um réttindi sjóðfélaga úr réttindabókhalda sjóðsins sem sjóðurinn lét í té. Við mat eignaliða er einnig stuðst við upplýsingar fengnar úr ársreikningi og fjárhagsbókhalda sjóðsins.

Helstu reikniforsendur sem notaðar eru við athugunina eru :

Raunávöxtun eigna sjóðsins verði 3,5% árlega
Lífslíkur sjóðfélaga og réttihafa : samkvæmt íslenskri reynslu 2007-2011
Örorkulíkur sjóðfélaga : 60% af reynslu í íslenskum lífeyrissjóðum 1998-2002,

Forsendur eru óbreyttar frá síðustu tryggingafræðilegri athugun sjóðsins.

Skuldbindingar vegna þeirra iðgjalda sem greidd hafa verið til sjóðsins vegna iðgjaldatímabíla fram til loka 2014 kallast áfallnar skuldbindingar. Heildar lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru skuldbindingar sjóðsins þegar einnig er ætlað fyrir réttindum vegna ógreiddra iðgjalda núverandi sjóðfélaga og lúta ákvæði laga um heimil vikmörk að mun á heildarskuldbindingum og endurmetnum eignum að viðbættu verðmæti iðgjalda.

Réttindaöflun í sjóðnum var lækkuð í lok árs 2014, og voru bæði áunnin réttindi í sjóðnum og réttindaöflun til framtíðar lækkuð í hlutfallinu 1,92/2,125, eða um 9,65%.

Er niðurstaða athugunarinnar að verðmæti eigna sjóðsins að meðtöldum iðgjöldum en frádregnum kostnaði vegna fjárfestinga reiknast 39.822,9 milljónir og skuldbindingar vegna lífeyris og rekstrarkostnaðar 40.126,9 milljónir. Mismunur eigna og skuldbindinga reiknast því -304,0 milljónir, eða -0,8% af skuldbindingum.

Staða sjóðsins er innan þeirra marka sem almennt eru áskilin í I.129/1997 en þar eru hámark vikmarka milli eigna og skuldbindinga 10% á einstöku ári og 5% fyrir stöðu

samfelt í fimm ár, en skuldbindingar voru síðast minna en 5,0% umfram eignir í lok árs 2008.

Vikmörkum I.129/1997 hefur með bráðabirgðaákvæðum verið breytt í 13% fyrir tryggingafræðilegar athuganir 2013 frá þeim 10% sem almennt gilda fyrir stöðu á einstöku ári og er heimilt að mismunur sé meira en 10% árin 2008-2014 svo lengi sem munur á einstökum árum hafi ekki farið fram yfir heimiluð mörk hvers árs.

Samþykktir Lífeyrissjóðs bankamanna tiltaka ekki ákveðin vikmörk fyrir mun eigna og skuldbindinga en í 5. grein samþykktar er að finna almennt ákvæði um að jöfnuður skuli vera milli eigna og skuldbindinga.

Eignir sjóðsins að frádregnu mati á fjárfestingarkostnaði og án verðmætis iðgjalda reiknast 38.219,3 milljónir og áfallnar skuldbindingar 38.205,9 milljónir, og mismunur því 13,4 milljónir eða 0,04%. Lög kveða ekki sérstaklega á um vikmörk áfallinna skuldbindinga og eigna og ekki heldur samþykktir Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna enda er vegna réttindakerfis sjóðsins þrengra skilyrði að miða við heildarskuldbindingar.

Nánari grein er gerð fyrir forsendum, reikniáferðum og niðurstöðum hér á eftir. Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum ber að skoða sem vænta niðurstöðu úr reiknilíkani þar sem byggt er á forsendum sem eru háðar óvissu. Mismunur milli niðurstöðu reiknilíkansins og raunveruleika geta komið fram bæði vegna tilviljanasveiflna, einkum þegar sá hópur sem reiknað er fyrir er lítill, og einnig vegna þeirrar miklu óvissu sem er um forsendur sem notaðar eru. Forsendur reiknilíkansins lúta að vöxtum, dánarlíkum og fleiri óvissuþáttum áratugi fram í tímann og því nánast óhjákvæmilegt að frávik komi fram frá þeim forsendum sem reiknað er eftir.

Virðingarfyllt,

Bjarni Guðmundsson, tryggingastærðfræðingur

HLUTFALLSDEILD LÍFEYRISSJÓÐS BANKAMANNA

Lífeyrissjóður bankamanna hét áður Eftirlaunasjóður starfsmanna Landsbankans og Seðlabankans en starfsemi hans má rekja aftur til ársins 1929. Hinn 1.janúar breyttist nafn sjóðsins og starfsemi var skipt í tvær deildir, Hlutfallsdeild og Stigadeild (nú Aldursdeild). Hlutfallsdeild er lokuð fyrir nýjum sjóðfélögum en varðveitir hluta af réttindum sjóðfélaga sem áunnin eru fyrir lok árs 1997. Sjóðfélagar ELS áttu við lok árs 1997 val um hvort þeir flyttu áunninn rétt sinn og réttindaöflun til framtíðar yfir í Stigadeild sjóðsins eða greiddu til Hlutfallsdeildar, en deildin tekur eins og áður sagði ekki við nýjum sjóðfélögum. Fram til loka árs 1997 ábyrgðust aðildarstofnanir Eftirlaunasjóðs starfsmanna Landsbankans og Seðlabankans skuldbindingar sjóðsins en sú bakábyrgð var felld niður við lok árs 1997. Samhliða því greiddu aðildarfyrirtæki til sjóðsins það sem samkvæmt tryggingafræðilegu mati þurfti til að eignir sjóðsins nægðu fyrir skuldbindingum. Með sérstöku samkomulagi aðildarstofnana við sjóðinn árið 2006 var greitt til sjóðsins viðbótarframlag vegna breytinga sem orðið höfðu á forsendum sem lagðar voru til grundvallar við matið 1997.

RÉTTINDAÁKVÆÐI

Réttindi sjóðfélaga til lífeyris og skylda þeirra til greiðslu iðgjalda til sjóðsins fara eftir ákvæðum samþykktá sem staðfestar voru af fjármálaráðuneytinu 15. desember 2011.

Lífeyrisréttindi sem hlutfallsdeild veitir eru ævilangur ellilífeyrir frá 65 ára aldri, örorkulífeyrir ef sjóðfélagi verður ófær um að gegna starfi því er veitt hefur honum aðild að sjóðnum og örorka er metin amk. 10%, ævilangur makalífeyrir til maka sem sjóðfélagi lætur eftir sig við andlát, og barnalífeyrir vegna fráfalls sjóðfélaga eða töku örorkulífeyris. Sjóðfélagar sem náð hafa samanlögðum aldri og starfsaldri sem er 95 ár geta látið af störfum fyrir 65 ára aldur, en þó ekki fyrir 60 ára aldur.

Lífeyrisréttindi eru reiknuð sem hlutfall viðmiðunarlauna, sem fyrir þá sem látið hafa af störfum eftir árslok 1997 eru meðaltal launa síðustu fimm ára fyrir starfslok, verðtryggð með vísitölu neysluverðs til töku lífeyris eða meðaltal launa til starfsloka frá árslokum 1997 ef sá tími er skemmri en fimm ár.

Viðmiðunarlaun þeirra sem létu af störfum fyrir árslok 1997 og ekki höfðu byrjað töku lífeyris í lok árs 1997 eru miðuð við laun eftirmanns í lok árs 1997 verðtryggð með vísitölu neysluverðs til verðtryggingar frá þeim tíma.

Starfsmenn sem ekki hafa náð tilteknum lágmarksstarfstíma öðlast rétt til endurgreiðslu eigin iðgjalda með viðmiðunarvöxtum sem stjórn sjóðsins ákveður en eiga ekki lífeyrisrétt.

Ofangreind samantekt um reglugerðarákvæði er ekki tæmandi og er um fyllri upplýsingar vísað til 3. og 4. greina samþykktá um aðild að sjóðnum, 10 - 16. greinar varðandi skilyrði fyrir rétti til töku lífeyris, réttindaákvæði og réttindaöflun, og til 9. greinar um iðgjaldagreiðslur.

Árið 2014 voru réttindi í Hlutfallsdeild skert um 9,65%, bæði áunnin réttindi og réttindaöflun til framtíðar. Réttindaöflun fyrir eitt ár í fullu starfi er eftir breytingu samþykka árið 2014 1,92% af viðmiðunarlaunum, en var 2,125% áður.

GÖGN

Helstu gögn sem stuðst hefur verið við eru:

1) Upplýsingar um einstaka lífeyrisþega og greiðslur til þeirra í desember 2014.

2) Fyrir aðra sjóðfélaga hlutfallsdeildar var fengin skrá um öflun lífeyrisréttinda á hverju ári. Fyrir sjóðfélaga sem látið höfðu af störfum fyrir lok árs 1997 og eiga rétt til lífeyris hafa fengist upplýsingar frá aðildarstofnunum um viðmiðunarlaun í lok þess árs, sem síðan taka breytingum með vísitölu neysliverðs til verðtryggingar. Fyrir sjóðfélaga sem látið hafa af störfum síðan er miðað við meðallaun frá lokum árs 1997 til starfsloka eða meðallaun síðustu fimm starfsára, reiknuð út frá iðgjaldagreiðslum, og uppfærð til verðlags í lok árs 2014.

Fyrir alla sjóðfélaga fengust upplýsingar um fæðingarár og mánuð og kyn.

Gagna þessara var aflað af starfsmönnum sjóðsins úr réttindabókhaldi lífeyrissjóðsins og launakerfum.

Þá fengust á skrifstofu sjóðsins upplýsingar um orlofsgreiðslur sem ætlað er fyrir sérstaklega í hlutfallsdeild.

Við áætlun um framtíðariðgjöld vegna iðgjaldatímabila 2015 og síðar sem núverandi sjóðfélagar eiga eftir að greiða til sjóðsins er miðað við að allir þeir sem öðluðust réttindi á árinu 2014 og ekki hafa byrjað töku lífeyris muni halda áfram að ávinna sér sömu réttindi til framtíðar. Er þessi hópur sjóðfélaga kallaðir virkir sjóðfélagar en aðrir þeir sem eiga réttindi í sjóðnum og ekki eru lífeyrisþegar kallaðir óvirkir sjóðfélagar.

Úr ársreikningum sjóðsins fengust upplýsingar um kostnað við rekstur síðastliðin þrjú ár og auk þess um eignastöðu sjóðsins og úr verðbréfakerfi eru fengnar upplýsingar um greiðslukjör skuldabréfa og gengi eigna með breytilegar tekjur á markaðsverði.

Iðgjaldagreiðslur ársins 2014 hafa verið bornar saman við iðgjaldagreiðslur samkvæmt ársreikningi og lífeyrisgreiðslur desember 2014 bornar saman við lífeyrisgreiðslu ársins samkvæmt ársreikningi. Þá hafa upplýsingar um réttindi sjóðfélaga verið borin saman við samsvarandi upplýsingar frá athugun fyrra árs.

Hafa þessar athuganir ekki bent til annars en að byggja megi mat skuldbindinga sjóðsins á þeim gögnum sem fyrir liggja úr réttindakerfi, en gögn hafa ekki verið sannreynð með samanburði við frumgögn eða öðrum hætti en þeim sem hér er lýst.

REIKNIFORSENDUR OG -AÐFERÐIR

Reikniforsendur fyrir tryggingafræðilegar athuganir íslenskra lífeyrissjóða eru tilgreindar í lögum 129/1997 og reglugerð 391/1998 sem fjármálaráðherra setur með heimild í fyrrgreindum lögum. Tryggingafræðingi er heimilt að víkja frá þessum staðalforsendum ef talið er að sérstakar aðstæður í viðkomandi sjóð verði þess valdandi að aðrar forsendur eigi betur við. Engu að síður skal reiknað eftir staðalforsendum og sú niðurstaða birt til samanburðar. Með reglugerð 391/1998 er Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga falið að útbúa töflur um lífs- og örorkulíkur til nota við gerð tryggingastærðfræðilegra athugana og jafnframt töflur um hjúskapar og barneignalíkur.

Staðalforsendur um lífs- giftingar- og örorkulíkur eru skv. reiknigrunni sem gefinn hefur verið út af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga. Notaðar eru íslenskar dánar- og eftirlífendatöflur byggðar á innlendri reynslu, giftingarlíkur og meðalaldur maka og tölur um fjölda barna eru byggðar á upplýsingum úr Þjóðskrá. Við tryggingafræðilega athugun 2013 eru notaðar íslenskar dánar- og eftirlífendatöflur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga, byggðar á reynslu árána 2007-2011. Við mat á skuldbindingum varðandi örorku er miðað við meðaltal reynslu íslenskra lífeyrissjóða árin 1998-2002.

Um öll þessi atriði er í athugun þessa árs fylgt staðalforsendum nema hvað varðar örorkuforsendur en þar hefur verið notuð 40% lækkun á örorkutíðni vegna góðrar örorkureynslu í sjóðnum.

Staðalaðferð reglugerðar 391/1998 um mat á kostnaði er að leggja til grundvallar meðaltal rekstrarkostnaðar síðustu þriggja ára, uppfærðum til verðlags í lok úttektarárs. Sérstakt samkomulag hefur verið gert við aðildarstofnanir um viðbótar framlög til rekstrar deildarinnar, og var það virkt á árinu 2014. Er við mat á rekstrar- og skrifstofu og stjórnunarkostnaði vegna fjárfestinga til framtíðar miðað við kostnað deildarinnar 2012 til 2014, uppfærðum til verðlags í lok ársins. Gert er ráð fyrir að kostnaður verði síðan í hlutfalli við áætlaða stærð sjóðsins eftir áætlun um greiðsluflæði, og tekið tilliti til framlags aðildarstofnana. Rekstrarkostnaði deildarinnar er síðan skipt milli áfallinna og heildarskuldbindinga í hlutfalli við skuldbindingar og iðgjöld. Er nú tekið mið af minnkandi stærð deildarinnar þegar lítið er til framtíðar og dregið úr mati kostnaðar til samræmis við stærð.

Þá er gert ráð fyrir 3,5% ávöxtunarforsendu og í hlutfallsdeild þar sem lífeyrisskuldbindingar fylgja launaþróun sjóðfélaga á starfstímanum er gert ráð fyrir 0,5% árlegri hækkun launa og auk þess aldursbundnum launahækkunum.

Fyrir starfstíma sjóðfélaga er þannig notað heimildarákvæði í 19. gr. rg. 391/1998.

Skuldbindingar eru metnar í tvennu lagi. Annars vegar eru metnar áfallnar skuldbindingar, þ.e. þær skuldbindingar sem sjóðurinn hefur þegar tekið á sig vegna áunninna réttinda sjóðfélaga og hins vegar framtíðarskuldbindingar sjóðsins, sem eru þær skuldbindingar sem falla munu á sjóðinn vegna þeirra iðgjalda sem ætlað er að berist sjóðnum frá þeim sjóðfélögum sem taldir eru virkir er athugun fór fram.

Virkir sjóðfélagar í hlutfallsdeild eru skilgreindir sem þeir einstaklingar sem greiddu til sjóðsins í lok ársins, en deildinni hefur verið lokað fyrir nýjum sjóðfélögum.

Samanlagt eru áfallnar- og framtíðarskuldbindingar heildarskuldbinding sjóðsins vegna lífeyrisgreiðslna.

Við mat áfallinna skuldbindinga er fyrir lífeyrisþega miðað við úrskurðaðan lífeyri í desember 2014. Fyrir aðra sjóðfélaga reiknað hverjar verða muni lífeyrisgreiðslur til þeirra samkvæmt samþykktum sjóðsins miðað við þegar áunnin réttindi. Þegar heildarskuldbinding er reiknuð er miðað við allir sem taldir eru til virkra sjóðfélaga verði það áfram þar til starfi lýkur vegna aldurs, örorku eða andláts.

Áfallin skuldbinding fyrir virka sjóðfélaga er reiknuð eftir viðmiðunarlaunum lífeyris eins og þau voru við lok árs 2014 hjá hverjum virkum sjóðfélaga, þ.e. verðbætt meðallaun síðustu fimm ára.

Lífeyrisaldur er settur 67 ár fyrir virka sjóðfélaga, og 65 ár fyrir þá sem eiga geymd réttindi.

Metin er sérstaklega skuldbinding vegna svokallaðrar 95 ára reglu í hlutfallsdeild. Er reiknuð hækkun heildar skuldbindinga og lækkun iðgjalda sem hljótast myndi af því að allir sem kost eiga á að nýta sér 95 ára reglu myndu gera það í stað þess að láta af störfum 67 ára. Skuldbinding sjóðsins fyrir starfandi sjóðfélaga vegna þessarar reglu er talin fjórðungur af þannig reiknaðri fjárhæð. Er það í samræmi við þá aðferð sem notuð var er aðildarstofnanir gerðu upp skuldbindingar sínar við sjóðinn samkvæmt eldri reglugerð. Skuldbindingunni er skipt milli áfallinna og framtíðarskuldbindinga í hlutfalli við starfstíma fram til að 95-ára aldursmarki er náð.

Við mat á skuldbindingum vegna endurgreiðslu iðgjalda skv. eldri reglugerðum er gert ráð fyrir að endurgreiðsla miðist við ávöxtun sjóðsins á hverjum tíma og iðgjaldshluta sjóðfélaga.

NIDURSTÖÐUR

Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu lífeyrisskuldbindinga eftir tegundum lífeyris, og hvort um er að ræða áunnin réttindi eða áætlaða réttindaöflun vegna framtíðariðgjalda.

Tafla II. Tryggingafræðileg staða Hlutfallsdeildar 2014 – fjárhæðir í milljónum			
Eignir	Áunnið	Framtíð	Heildar
Eignir:	36.652,6		36.652,6
Endurmat:	1.718,0		1.718,0
Fjárfestingagjöld:	-151,3		-151,3
Iðgjöld:		1.603,6	1.603,6
Samtals:	38.219,3	1.603,6	39.822,9
Skuldbindingar			
Eftirlaunalífeyrir:	31.939,4	1.652,6	33.592,0
Örorkulífeyrir:	1.225,0	77,2	1.302,2
Makalífeyrir:	4.762,5	164,4	4.926,9
Barnalífeyrir:	5,5	1,8	7,3
Kostnaður:	273,5	25,0	298,5
Samtals:	38.205,9	1.921,0	40.126,9
Mismunur:	13,4	-317,4	-304,0
Hlutf. af skuldb.	0,0%	-16,5%	-0,8%

Með makalífeyri eru taldar dánarbætur og kostnaður vegna 95 ára reglu með eftirlaunaskuldbindingu.

Munur milli eignaliða og heildarskuldbindinga lífeyrissjóða má samkvæmt ákvæðum I. 129/1997 ekki reiknast yfir 5% samfellt í fimm ár, eða 10% í eitt ár, mælt sem hlutfall af skuldbindingum. Til bráðabirgða hefur þessum mörkum verið breytt og eru fyrir árið 2014 þannig að heildarstaða ársins má sýna allt að 13% frávik og fyrir árin 2008-2014 gildir að frávik hvers árs skuli staðan ekki hafa verið samfellt umfram 10%. Uppfyllir því sjóðurinn skilyrði I. 129/1997 um tryggingafræðilega stöðu í lok árs 2014.

BREYTINGAR FRÁ FYRRA ÁRI

Staða deildarinnar batnar verulega á árinu vegna þeirrar lækkunar á réttindum sem áður er vikið að. Í lok síðasta árs var heildarstaða sjóðsins neikvæð um 9,7% en er nú neikvæð um tæpt 1%.

Staða deildarinnar í lok árs 2014 er þó nokkru verri en búast hefði mátt við miðað við þá lækkun réttinda sem framkvæmd var á árinu.

Þannig hefur reynslan á árinu í einhverjum atriðum reynst frábrugðin þeim reikniforsendum sem notaðar eru við mat skuldbindinga.

Eignamat í tryggingafræðilegri athugun er breytt frá því sem gefið er upp í ársreikningi, því ávöxtun umfram 3,5% er að hluta reiknuð inn til framtíðar og eignir á markaði með breytilegar tekjur reiknaðar á meðalverði þriggja mánaða. Ávöxtun sem lesa má út úr ársreikningi er því sjaldnast sambærileg við þá ávöxtun sem kemur fram við skoðun á tryggingafræðilegum athugunum. Ef borin er saman endurmetin eign sjóðsins 2013 og 2014 að teknu tilliti til innborgaðra iðgjalda og greidds lífeyris og kostnaðar á árinu 2014 fæst reiknuð raunávöxtun m.v. vísitölu neysluverðs til verðtryggingar og endurmetna eign sem er rétt um 3,5% eða eins og gert er ráð fyrir í forsendum, og er skýringa á versnandi stöðu því ekki að leita í ávöxtun sjóðsins á liðnu ári.

Ef breyting skuldbindinga er greind eftir stöðu sjóðfélaga kemur í ljós að skuldbindingar vegna þeirra sem nutu eftirlauna- og makalífeyris 2013 eru nokkru hærrí í lok árs 2014 en gera hefði mátt ráð fyrir miðað við reikniforsendum og að teknu tilliti til lækkunar réttinda, greidds lífeyris og nýrra makalífeyrisúrskurða.

Þá hefur skuldbinding hjá þeim sem hófu töku eftirlauna, eða létu af störfum úr hópi þeirra sem voru í starfi 2013 hækkað umfram væntingar. Hér veldur að í reikniforsendum fyrir starfandi er miðað við 67 ára lífeyrisaldur, en hjá þeim sem eiga geymdan rétt er miðað við 65 ár, og lífeyristökualdur hjá þeim sem hefja töku lífeyris.

Loks voru laun hjá tveimur sjóðfélögum sem voru með geymdan rétt 2013 og hófu töku lífeyris of lág við mat skuldbindinga 2013.

Fjárhæðir sem um ræðir eru í milljónum talið :

Eftir- og makalífeyrispegar	461
Virkir 2013 sem létu af starfi / hófu töku lífeyris 2014	293
Skráning viðmiðunarlauna	107

Gera má ráð fyrir að á næstu árum verði framhald á neikvæðri þróun deildarinnar vegna fyrri liðanna tveggja á næstu árum, þótt væntanlega sé fjárhæð fyrsta liðarins óvenju há árið 2014.

FYLGISKJÖL

---

1. Óvirkir sjóðfélagar, fjöldi og áunnin réttindi eftir aldri og kyni
2. Virkir sjóðfélagar, fjöldi, áunnin réttindi og iðgjöld eftir aldri og kyni
3. Lífeyrisþegar
4. Endurmat, áætluð iðgjöld
5. Tryggingafræðileg staða 2014
6. Tryggingafræðileg staða 2014 reiknuð með staðalforsendum
7. Aldursdreifing virkra sjóðfélaga 2014
8. Meðallaun sem greitt var af 2014

Fylgiskjal 1 - Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild - tryggingafræðileg athugun 2014

Yfirlit um réttindi sjóðfélaga - óvirkir sjóðfélagar

Fjöldi, meðalaldur og áunnin lífeyrisréttindi

Aldur		Karlar	Konur	Alls
30-	Fjöldi	7	14	21
	M.aldur	37,86	37,71	37,76
	Meðal lífeyrisr., ár	64.344	86.319	78.994
40-	Fjöldi	127	397	524
	M.aldur	45,14	45,87	45,69
	Meðal lífeyrisr., ár	193.295	180.250	183.412
50-	Fjöldi	115	329	444
	M.aldur	53,70	53,80	53,77
	Meðal lífeyrisr., ár	846.330	466.788	565.093
60-	Fjöldi	40	89	129
	M.aldur	62,28	61,74	61,91
	Meðal lífeyrisr., ár	1.420.310	721.974	938.512
67-	Fjöldi	12	37	49
	M.aldur	71,00	66,97	67,96
	Meðal lífeyrisr., ár	938.049	596.378	680.053
Fjöldi		301	866	1.167
Meðalaldur		51,55	51,28	51,35
Meðal lífeyrisr., ár		632.544	361.042	431.070

2013

Fjöldi	299	881	1.180
Meðalaldur	50,50	50,51	50,50
Meðal lífeyrisr., ár	606.903	386.090	442.041

Fylgiskjal 2 - Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild - tryggingafræðileg athugun 2014

Yfirlit um réttindi sjóðfélaga - virkir sjóðfélagar

Fjöldi, meðalaldur, áunnin lífeyrisréttindi og iðgjaldagreiðslur árið 2014

Aldur		Karlar	Konur	Alls
40-	Fjöldi	1	16	17
	M.aldur	47,00	47,50	47,47
	Meðal lífeyrisr., %	32,64	43,81	43,15
	Meðal laun 2014	6.913.362	5.071.490	5.179.836
50-	Fjöldi	16	106	122
	M.aldur	55,00	55,91	55,79
	Meðal lífeyrisr., %	58,04	53,77	54,33
	Meðal laun 2014	7.503.596	4.873.654	5.218.565
60-	Fjöldi	21	56	77
	M.aldur	62,29	61,77	61,91
	Meðal lífeyrisr., %	65,66	56,62	59,09
	Meðal laun 2014	5.873.221	4.778.188	5.076.833
67-	Fjöldi	6	20	26
	M.aldur	66,83	65,95	66,15
	Meðal lífeyrisr., %	70,56	55,28	58,80
	Meðal laun 2014	6.899.559	4.745.882	5.242.884
Fjöldi		44	198	242
Meðalaldur		59,91	57,90	58,26
Meðal lífeyrisréttur, %		62,81	53,93	55,54
Meðal laun 2014		6.629.679	4.849.734	5.173.360

2013

Fjöldi	57	227	284
Meðalaldur	59,72	57,45	57,91
Meðal lífeyrisréttur, ár	68,81	58,37	60,47
Meðal laun 2013	6.571.567	4.755.950	5.120.352

Fylgiskjal 3 - Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild - tryggingafræðileg athugun 2014

Yfirlit um lífeyrisþega

Lok 2014

Áunnin lífeyrisréttindi		Karlar	Konur	Alls
Eftirlauna- lífeyrir	Fjöldi	253	432	685
	Meðalaldur	75,23	72,28	73,37
	Meðallífeyrir, ár	3.893.782	2.174.838	2.809.718
Örorku- lífeyrir	Fjöldi	9	88	97
	Meðalaldur	57,11	56,40	56,46
	Meðallífeyrir, ár	3.053.142	1.412.155	1.564.411
Maka- lífeyrir	Fjöldi	38	104	142
	Meðalaldur	71,24	78,57	76,61
	Meðallífeyrir, ár	894.875	2.008.218	1.710.281
Barna- lífeyrir	Fjöldi	1	4	5
	Meðalaldur	19,00	16,75	17,20
	Meðallífeyrir, ár	130.615	130.615	130.615

2013

Áunnin lífeyrisréttindi		Karlar	Konur	Alls
Eftirlauna- lífeyrir	Fjöldi	255	405	660
	Meðalaldur	74,98	72,27	73,32
	Meðallífeyrir, ár	3.712.544	2.082.156	2.712.079
Örorku- lífeyrir	Fjöldi	13	82	95
	Meðalaldur	57,85	56,20	56,42
	Meðallífeyrir, ár	2.509.589	1.435.354	1.582.355
Maka- lífeyrir	Fjöldi	35	100	135
	Meðalaldur	70,11	77,60	75,66
	Meðallífeyrir, ár	858.004	2.001.586	1.705.102
Barna- lífeyrir	Fjöldi	1	4	5
	Meðalaldur	18,00	15,75	16,20
	Meðallífeyrir, ár	129.468	129.468	129.468

Fylgiskjal 4 - Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild - tryggingafræðileg athugun 2014

Áfallnar skuldbindingar eru reiknaðar miðað við meðallaun síðustu fimm ára, verðtryggð með vísitölu neysluverðs

Iðgjöld til framtíðar eru áætluð sem það sem hærra er, meðaltal síðustu fimm ára, verðtryggt með vísitölu neysluverðs til janúar eða iðgjald síðasta árs verðtryggt til janúar að viðbættu 0,5% hækkun fram að töku lífeyris

Endurmat á skuldabréfum Hlutfallsdeildar lífeyrissjóðs bankamanna

Fjárhæðir í milljónum

Eignaflokkur	Endurmat
Skuldabréf	1.559.342.204
Innlán	183.162.973
Vbr. með br. tekjum	-22.528.096
Samtals	1.719.977.081

Fylgiskjal 5 - Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild - tryggingafræðileg athugun 2014

Skipting skuldbindinga - fjárhæðir í milljónum

Dánarlíkur íslenskar samkvæmt reynslu 2007-2011

Örorkulíkur 60% af íslenskum örorkulíkum m.v. könnun 1998-2002

	Eignir	Iðgjöld	Samtals
Bókfærð eign	36.652,6		36.652,6
Endurmat	1.718,0		1.718,0
Fjárf.gjöld	-151,3		-151,3
Núvirði iðgjalda		1.603,6	1.603,6
Samtals eignir	38.219,3	1.603,6	39.822,9

	Lífeyris				Samtals		
	þegar	Óvirkir	Virkir	Ó/V	Áunnið	Framtíð	Samtals
Ellilífeyrir	19.231,4	4.714,3	6.696,4	11.410,7	30.642,1	1.509,9	32.152,0
Örorkulífeyrir	920,2	117,7	187,1	304,8	1.225,0	77,2	1.302,2
Makalífeyrir	3.470,6	484,8	642,8	1.127,6	4.598,2	146,8	4.745,0
Barnalífeyrir	3,4	2,1	0,0	2,1	5,5	1,8	7,3
Makar, eingreiðsla		0,0	0,0	0,0	0,0	17,6	17,6
Dánarbætur	94,2	54,9	15,2	70,1	164,3		164,3
Endurgreiðsla iðgjalda		664,2		664,2	664,2		664,2
Vegna 95 ára reglu			633,1	633,1	633,1	142,7	775,8
Kostnaður					273,5	25,0	298,5
Samtals skuldbindingar	23.719,8	6.038,0	8.174,6	14.212,6	38.205,9	1.921,0	40.126,9
Eignir umfram skuldbindingar					13,4	-317,4	-304,0
Hlutfall					0,0%	-16,5%	-0,8%

Fylgiskjal 6 - Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild - tryggingafræðileg athugun 2014

Skipting skuldbindinga - fjárhæðir í milljónum

Dánarlíkur íslenskar samkvæmt reynslu 2007-2011

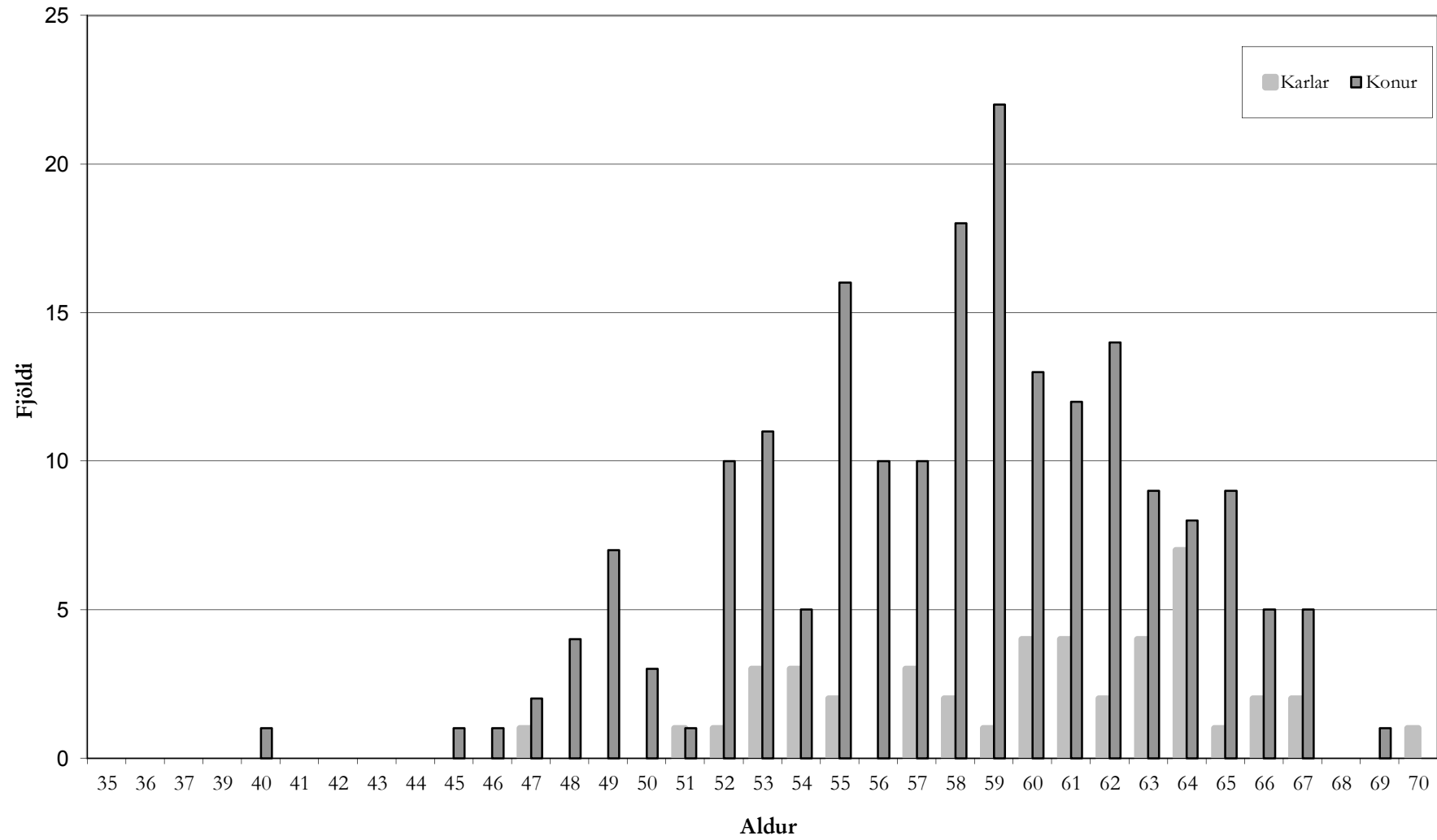
Örorkulíkur 100% af íslenskum örorkulíkum m.v. könnun 1998-2002 (staðalforsendur 2014)

	Eignir	Iðgjöld	Samtals
Bókfærð eign	36.652,6		36.652,6
Endurmat	1.718,0		1.718,0
Fjárf.gjöld	-325,8		-325,8
Núvirði iðgjalda		1.555,5	1.555,5
Samtals eignir	38.044,8	1.555,5	39.600,3

	Lífeyris			Samtals	Áunnið Framtíð Samtals		
	þegar	Óvirkir	Virkir	Ó/V			
Ellilífeyrir	19.231,4	4.714,3	6.696,4	11.410,7	30.642,1	1.509,9	32.152,0
Örorkulífeyrir	920,2	196,2	311,8	508,0	1.428,2	128,7	1.556,9
Makalífeyrir	3.470,6	484,8	642,8	1.127,6	4.598,2	146,8	4.745,0
Barnalífeyrir	3,4	2,8	0,0	2,8	6,2	2,0	8,2
Makar, eingreiðsla	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,6	17,6
Dánarbætur	94,2	54,9	15,2	70,1	164,3		164,3
Endurgreiðsla iðgjalda		664,2	0,0	664,2	664,2		664,2
Vegna 95 ára reglu		0,0	633,1	633,1	633,1	142,7	775,8
Kostnaður					550,6	50,2	600,8
Samtals skuldbindingar	23.719,8	6.117,2	8.299,3	14.416,5	38.686,9	1.997,9	40.684,8
Eignir umfram skuldbindingar					-642,1	-442,4	-1.084,5
Hlutfall					-1,7%	-22,1%	-2,7%

Lífeyrissjóður bankamanna-Hlutfallsdeild aldursdreifing virkra sjóðfélaga 2014

Lífeyrissjóður bankamanna - Hlutfallsdeild
meðal áunnin réttindi virkra sjóðfélaga 2014

